

Od trawnika do łąki kwietnej

23.7.2026 - | Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych

Kolorowe, pełne życia i przyjazne zapylaczom. Łąki kwietne coraz częściej zastępują tradycyjne trawniki przy siedzibach nadleśnictw i innych obiektach Lasów Państwowych. To działanie wspierające różnorodność biologiczną, retencję wody i ochronę owadów zapylających.

Łąki kwietne - powrót do natury

Łąka kwietna to wielogatunkowa zbiorowisko roślin złożone z rodzimych gatunków kwiatów, ziół i traw. W przeciwieństwie do tradycyjnych trawników nie wymaga częstego koszenia, lepiej zatrzymuje wodę w glebie, a przede wszystkim stanowi cenne siedlisko dla wielu gatunków owadów, ptaków i drobnych zwierząt.

W ostatnich latach łąki kwietne stały się ważnym elementem działań na rzecz ochrony przyrody i adaptacji do zmiany klimatu. Powstają nie tylko w Polsce, ale także w wielu krajach Europy Zachodniej, gdzie wspierają odbudowę populacji zapylaczy i zwiększają różnorodność biologiczną na terenach zurbanizowanych. Coraz częściej można je spotkać przy budynkach publicznych, w parkach, wzdłuż dróg czy na terenach zarządzanych przez instytucje odpowiedzialne za ochronę środowiska.

Dlaczego łąki kwietne są ważne dla bioróżnorodności?

To od owadów zapylających zależy rozmnażanie roślin znacznej części gatunków występujących w Europie. Tymczasem intensywne użytkowanie gruntów, zmiana klimatu oraz zanik naturalnych siedlisk powodują spadek liczebności wielu grup zapylaczy.

Łąki kwietne pomagają odwracać ten trend. Dostarczają owadom pokarmu przez znaczną część sezonu wegetacyjnego, tworzą miejsca schronienia i sprzyjają występowaniu wielu gatunków roślin. Znaczenie łąk nie ogranicza się jednak wyłącznie do wspierania owadów. Dzięki rozbudowanemu systemowi korzeniowemu rośliny łąkowe zwiększają zdolność gleby do zatrzymywania wody, ograniczają erozję i poprawiają lokalny mikroklimat. Wyższa roślinność obniża temperaturę gruntu oraz powietrza, co ma szczególne znaczenie w okresach suszy i fal upałów.

Łąka zamiast trawnika

Przez lata standardem wokół budynków administracyjnych były regularnie koszone trawniki. Dziś coraz częściej zwraca się uwagę, że choć wyglądają estetycznie, są stosunkowo ubogie przyrodniczo. Krótko koszona trawa szybciej przesycha, słabiej zatrzymuje wodę i nie dostarcza pokarmu owadom zapylającym.

Alternatywą staje się mozaikowe koszenie oraz stopniowe przekształcanie części terenów zielonych w łąki kwietne. Pozostawianie fragmentów nieskosiwanej roślinności tworzy schronienie dla owadów, umożliwia rozwój larw wielu gatunków oraz wspiera naturalne rozsiewanie się roślin. Dodatkową korzyścią są niższe koszty utrzymania terenów zielonych i ograniczenie emisji związanych z częstym koszeniem.

Łąki kwietne w Lasach Państwowych

Leśnicy od kilku lat aktywnie promują tworzenie łąk kwietnych jako element działań na rzecz ochrony przyrody, edukacji ekologicznej oraz wsparcia owadów zapylających. Działania te realizowane są zarówno na terenach leśnych, jak i w bezpośrednim otoczeniu obiektów administracyjnych.

Jednym z pierwszych szerzej opisywanych przedsięwzięć była inicjatywa „Kwiatne Łąki”, przedstawiona przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinie w 2020 roku. Projekt zakładał wspieranie samorządów w zakładaniu łąk kwietnych na terenach miejskich i gminnych.

Także inne jednostki Lasów Państwowych angażowały się w popularyzację tego rozwiązania. W 2020 roku toruńscy leśnicy założyli łąkę kwietną przy swojej siedzibie, a leśnicy z Piły uczestniczyli w działaniach związanych z tworzeniem kwietnych łąk na terenach miejskich.

W 2021 roku łąkę kwietną przy swojej siedzibie założyło Nadleśnictwo Miradz. Leśnicy podkreślali wówczas, że nowe siedlisko szybko stało się miejscem bytowania licznych owadów zapylających

W kolejnych latach podobne realizacje powstały m.in. przy Nadleśnictwie Ustroń, gdzie zwracano uwagę na rolę łąk jako „owadziej spiżarni”, oraz przy Nadleśnictwie Parciaki, gdzie w 2024 roku utworzono łąkę kwietną dla dzikich pszczoł i innych pożytecznych owadów.

Ochrona zapylaczy jednym z priorytetów

Działania związane z zakładaniem łąk kwietnych wpisują się w szersze inicjatywy prowadzone przez Lasy Państwowe na rzecz ochrony owadów zapylających.

Od 2022 roku w Lasach Państwowych realizowany jest „Program ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowatych”. W ramach programu możliwe jest m.in. tworzenie łąk kwietnych, remiz, sadów oraz innych miejsc sprzyjających owadom zapylającym.

To właśnie dzięki takim działaniom leśnicy wspierają nie tylko ochronę konkretnych gatunków owadów, ale również funkcjonowanie całych ekosystemów, których zapylacze są nieodzownym elementem.

Zachęcamy do zapoznania się z artykułem Dagny Nowak-Staszewskiej "dzikość dla trawników", który ukazał się w najnowszym numerze kwartalnika "Echa Leśne".

<https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/od-trawnika-do-laki-kwietnej>